

Hørings svar fra Forældre og Fødsel til Fødeplan 2022, Region Syddanmark

Forældre og Fødsel takker for muligheden for at afgive hørings svar til Region Syddanmarks Fødeplan 2022, som vi har vurderet i forhold til de rettigheder, vi ønsker indført til fødende over hele landet, som foreslået i borgerforslaget [Bedre Fødsler – forslag om indførelse af rettigheder til fødende](#), der blev vedtaget af et bredt flertal i Folketinget den 3. juni 2021 og som nu afventer de nærmere politiske forhandlinger om konkret udmøntning.

De konkrete forslag til rettigheder lyder:

1. Ret til fødsels- og forældreforberedende undervisningsforløb i små hold efter Sundhedsstyrelsens anbefalinger
2. Ret til kontinuerlig jordemoderstøtte under graviditeten, fødslen og den første tid efter fødslen, i form af kendt jordemoderordning, hvor man følges af et mindre team af jordemødre gennem hele forløbet
3. Ret til at vælge mellem fødsel i hjemmet, på en fritstående jordemoderledet fødeklinik eller på hospital
4. Ret til at vælge mellem at overnatte på fødestedet efter fødslen og få den støtte og omsorg, der er behov for, for at blive klar til at tage hjem eller at tage hjem med ret til opfølgende hjemmebesøg
5. Ret til individuel og personlig hjælp fra fødestedet hele døgnet til at komme godt i gang med amning, herunder overlevering fra fødested til sundhedsplejerske
6. Ret til koordineret og sammenhængende støtte og behandling ved komplicerede forløb, fysisk som psykisk

Vi har endvidere udarbejdet et forslag til konkret indhold og udmøntning af rettighederne, som kan læses [her](#).

Forældre og Fødsel er den eneste medlemsbaserede interesseorganisation, som repræsenterer alle brugere af svangreomsorgen. Vores hjertesag er at arbejde for at give brugerne af svangreomsorgen indflydelse og medbestemmelse i deres graviditets-, fødsels- og barselsforløb.

I Forældre og Fødsel mener vi, at familiernes ønsker for graviditeten, fødslen og barslen kan være en drivkraft for en sundere start på familielivet samt en kilde til at undgå sygdom senere i livet.

I Forældre og Fødsel tilbyder vi desuden gratis, vidensbaseret og personlig ammerådgivning via et korps af frivillige ammerådgivere.

Forældre og Fødsel (FogF) byder den nye ambitiøse og velgennearbejdede Fødeplan velkommen og ser frem til at planen føres ud i livet, så gravide, fødende samt barslende, det

nyfødte barn og partneren kan mærke en forskel hen mod en bedre understøttelse af forældreskabet.

Vi har dog nogle kommentarer med forslag, der kan understøtte forældreskabet og vejen ind i forældreskabet endnu bedre.

Kommentarer til Fødeplanens indsatsområder og anbefalinger

Medinddragelse og samarbejde med familien

I denne anbefaling nævnes 'Fælles beslutningstagen' som et værktøj til understøttelse af den fødende og dennes eventuelle partners eget valg ud fra, at de er eksperter på egen krop. FogF arbejder på at bevare familiens fulde autonomi, også inden for svangreområdet, og lægger derfor op til at anbefalingen levner plads til, at andre beslutningsværktøjer kan komme i spil, efterhånden som de udvikles, hvis de i endnu højere grad formår at bevare den gravide og fødendes autonomi. Som eksempel kan nævnes et beslutningsværktøj, som er under udvikling: I-DECIDE, hvor det frie valg er endnu mere i højsæde, end den er i 'Fælles beslutningstagen'. Se mere om I-DECIDE [her](#).

FogF anderkender og ser frem til at anbefalingen 'Øget inddragelse af partneren' sættes i spil. Det er vores oplevelse, at det er et område, der lader meget tilbage at hente.

Patientforløb i et tværfagligt og tværsektorielt perspektiv

I denne anbefaling inddrages Mødrehjælpen som en frivillig aktør. Vi foreslår at FogF indgår partnerskab med Region Syddanmark på lige fod med Mødrehjælpen. Vores styrke ligger især i barselsperioden qua vores veletablerede ammerådgivning. FogF har gennem mange år kunne tilbyde nybagte familier denne unikke mulighed for ammerådgivning hver dag, alle årets dage, ligesom flere fødesteder vælger at henvise til os ved ammeudfordringer. Se mere om FogF's ammerådgivning [her](#).

Vi foreslår derfor, at afsnittet om 'Regionsdækkende partnerskab med Mødrehjælpen' erstattes med "Lands- og regionsdækkende partnerskaber med veletablerede frivillige organisationer".

I anbefalingen om at 'Styrke familierne til et velfungerende ammeforløb' glædes vi over at der er udarbejdet en fælles ammepolitik mellem Regionen og de tilhørende kommuner og at der er fokus på, at sundhedspersoner har den rette uddannelse og kompetencer. Vi ønsker en udvidelse af muligheden for at kontakte barselsklinikkerne og komme til ambulante vejledning til mindst 14 dage efter fødslen samt at der etableres en ammehotline, hvor den ammende kan få telefonisk rådgivning. Vi ønsker endvidere at familien skal have ret til hjemmebesøg af (kendt) jordemoder eller en uddannet ammevejleder inden for en uge efter fødslen ved behov for hjælp til ammeudfordringer.

Vi ser gerne, at FogF inddrages som organisation i forbindelse med anbefalingen om, at det skal drøftes og eventuelt udarbejdes forslag til, hvordan der i samarbejde med civilsamfundet kan skabes nye muligheder for at understøtte optimale ammeforløb.

I anbefalingen om 'Uddybende efterfødselssamtale til familier med et traumatisk graviditets-, fødsels- eller barselsforløb' ser vi et område, som endnu ikke er grebet. En enkelt uddybende samtale med jordemoder eller obstetrikere løfter ikke den traumatiserede fødende eller hendes partner videre. Der mangler i svangreomsorgen et veletableret efterfødselsforløb for disse traumatiserede familier. Sundhedsplejersker, som ellers er i tæt berøring med familierne, sidder som eksperter på amning og barselsforløb, men de er ikke uddannet til at behandle traumatiserede forældre. Vi foreslår at traumatiserede fødende og/eller deres partnere kan henvises til uddannede terapeuter med kompetenceområde inden for traumatiske forløb. Disse fødende og deres partnere skal gribes hurtigt efter den traumatiserede oplevelse og de skal sikres et forløb i sundhedsvæsenet, som hjælper dem videre med disse oplevelser i bagagen.

Vi ønsker konkret:

- At alle skal have tilbud om opfølgende og uddybende efterfødselssamtale med (kendt) jordemoder, som ligger senere end på 2.-3. dagen, og at der skal sikres overdragelse til egen læge og/eller sundhedsplejerske ved risiko for udvikling af efterfødselsreaktion og/eller ved voldsomme eller traumatiske fødsler.
- Kompetent og akut hjælp til krisehåndtering ved for tidlige fødsler, ufrivillige aborter, senaborter, dødfødsler og tidlig spædbarnsdød.
- Mulighed for at få hjælp af en socialrådgiver tilknyttet fødestedet, som kan yde rådgivning til f.eks. sygdomsregler, barselsregler og støttemuligheder.
- Tilknytning af koordinator til forløb som er komplicerede og som kræver flere forskellige fagpersoners hjælp.

Lighed i sundhed

FogF mangler i anbefalingen 'Fødsels- og forældreforberedelse', at der udbydes fødselstræningshold, hvor træning er i fokus, frem for teoretisk viden om fødslen. Den nuværende anbefaling baserer sig på vidensdeling mere end træning af fødslen. Træning af fødselsteknikker bør være et selvstændigt tilbud til alle forældre og der bør være en bred vifte af træningstilbud. Vi ønsker endvidere, at der i den teoretiske del af fødsels- og forældreforberedelsen indgår indhold, som lægger vægt på brugernes retsstilling og med fokus på familiens autonomi, det informerede samtykke og informerede valg.

FogF bakker i høj grad op om 'Kendt Jordemoderordninger' og ser gerne at det bliver et tilbud for alle familier, da de overvældende sundhedseffekter heraf bør komme alle til gavn. Derudover holder FogF fast på at jordemoderledede og gerne fritstående fødeklinikker også bør være et tilbud for alle fødende.

Digitalisering og udbredelse af digitale løsninger

Ingen kommentarer

Monitorering, udvikling og forskning

Ingen kommentarer

Rekruttering, fastholdelse, kompetenceudvikling og specialisering

Ingen kommentarer

Kapacitet og organisering

Ingen kommentarer

Kommentarer til varetagelsen af svangreomsorgen i Region Syddanmark

I Fødeplanens forløbsbeskrivelse af svangreomsorgen i Region Syddanmark i Fødeplanens del 3 om organisering af svangreomsorgen i Region Syddanmark 2022 og frem, noterer vi os med glæde at der ikke differentieres mellem første- og flergangsfødende i forhold til tilbud om kontakter i løbet af graviditeten.

I FogF ønsker vi dog indarbejdelse af en ekstra jordemoderkonsultation tidligere i graviditeten omkring uge 10. Derudover er det vigtigt for os, at der afsættes tilstrækkeligt tid til konsultationerne for at den gravide og hendes eventuelle partner har mulighed for og kan blive trygge ved at drøfte tanker, bekymringer og lignende med jordemoderen før eller efter de fysiske undersøgelser. Vi vurderer, at der skal afsættes minimum 45 minutter pr. konsultation eksklusiv journalføring.

I afsnittet om *Visitation til barselsophold* noterer vi os at familier med ukomplicerede fødselsforløb som udgangspunkt udskrives indenfor 24 timer efter fødslen. Nogle forældre føler sig klar til at tage hjem kort tid efter fødslen. Nogle har brug for en overnatning og andre har brug for flere dages indlæggelse. Det må aldrig blive forventningen, at bare fordi en fødsel er fysisk ukompliceret, er enhver i stand til at tage hjem kort efter. At blive forældre er en af de mest livsomvæltende begivenheder. Det er en psykologisk proces som byder på stor omstilling af roller, relationer og kompetencer, som håndteres bedst med god forberedelse, vejledning og støtte.

I FogF mener vi, at førstegangs- såvel som flergangsfødende skal have lov at blive på fødestedet indtil de er klar til at tage hjem. Vi er tilfredse med at læse at Region Syddanmark tilbydes opfølgende hjemmebesøg fra fødestedet ved tidlig udskrivelse.

Fysiske følger og komplikationer som følge af graviditet og fødsel

Hvor Fødeplanen gennemgående har et blik for de psykosociale aspekter af graviditets-, fødsels- og efterfødselsforløb og har gode bud og indsatser i forhold til dette, savner vi et fokus på de fysiske aspekter.

De fysiske gener og skader den fødende kan pådrage sig under graviditet og fødsel er i mange år blevet stiltiende accepteret som prisen for at få et barn. Ud over at fødselsskader kan være tabuiserede og skamfulde, beretter fødende om, at det er svært at finde specialiseret hjælp i form af konkret vejledning og genoptræning ved bækkenløsning, bristninger, klip i mellemkødet, vaginisme, underlivsprolaps, delte mavemuskler og kejsersnit. Mange af dem, som oplever alvorlige fysiske gener efter graviditet og fødsel føler ikke, at de har

fået rettidig og kyndig hjælp i forhold til diagnosticering, behandling og genoptræning. Mange oplever, at de ikke får adgang til dette gennem deres fødested, men må opsøge private tilbud, når generne påvirker dem i sådan en grad, at det står i vejen for deres forældreskab, livskvalitet og daglige livsførelse.

Omtrent hvert 5. barn i Danmark bliver født ved kejsersnit. Mens der ved andre operationer tilbydes vejledning og kommunal genoptræning, er de fødende ofte ladet alene kun med instruktion om ikke at bære mere end spædbarnet de første uger.

Vi ønsker konkret:

- Lige adgang til evidensbaserede anbefalinger omkring bækkenbundsproblematikker, fødselsskader, kejsersnit, arpleje og genoptræning.
- Tilgængelige videoer med vejledning om genoptræning efter fødslen.
- Tilbud om at blive tilset af fysioterapeut med speciale inden for gynækologi/obstetrik efter fødslen i forhold til individuel vurdering af behov for genoptræning.
- Henvielse til fysioterapeutisk genoptræning i offentligt regi ved behov.
- Mulighed for at få hjælp af en socialrådgiver tilknyttet fødestedet, som kan yde rådgivning til f.eks. sygemelding, barselsregler og støttemuligheder.
- Tilknytning af koordinator til forløb som er komplicerede og som kræver flere forskellige fagpersoners hjælp.

Afslutningsvist takker Forældre og Fødsel for muligheden for at være en del af arbejdsgruppen for udarbejdelse af regionens nye fødeplan og gør opmærksom på, at vi står til rådighed for uddybning og spørgsmål i forhold til dette høringssvar ved behov.

På vegne af bestyrelsen i Forældre og Fødsel,

Mie Ryborg-Larsen
Formand